

[Westh]

med svagt kundegrundlag ved at give disse forretninger flere funktioner, f. eks. håndkøbsudsalg og bank, er meget spændende. Jeg må imidlertid give miljøministeren ret i, at befolkningen også selv må gøre noget for at bevare forretningerne i landdistrikterne. Det nytter ikke at klage over butiksdød i de små byer, hvis man selv foretager sine store indkøb i det nærmeste supermarked eller i et lavprisvarerhus og kun bruger den lokale handlende til de ting, man har glemt at købe i lavprisvarerhuset.

Kommunerne kunne måske også hjælpe forretningerne i de små byer lidt ved f. eks. at lade nogle af kommunens institutioner foretage en del af deres indkøb hos købmanden i den lille landsby, selv om han bor nogle kilometer væk fra f. eks. plejehjemmet.

I landsplanredegørelsen er også energiproblemerne fremhævet. Dette er helt naturligt, da mange af vore allerstørste økonomiske vanskeligheder kunne klares, hvis vi sparede noget mere på energien. Derfor må vi ved enhver fornuftig planlægning tage hensyn til vore energiproblemer.

Da man jo ikke i landsbyer kan løse energiproblemet med f. eks. kraftvarmeværker, må man være opmærksom på andre måder at klare energispørgsmålet på. Så vidt jeg er orienteret, ser det heldigvis ud til, at det kan forsvares at forsyne byer med på 100-200 husstande med naturgas, og det vil selvfølgelig være af stor betydning for de bysamfund, der får mulighed for at få naturgas. Andre små byer skal nok tænke meget på energiformer som jordvarme, biogas, sol og vind. Jeg tror, man kan sige, at de partier, der vil de små landsbyer det godt, skal støtte udviklingen af de vedvarende energikilder mest muligt, og vi har ikke altid her følt, at f. eks. venstre og konservative var de bedste støtter, vi havde.

Set fra en energisynsvinkel vil det være ønskeligt, hvis kommunerne også i de små landsbyer søgte at fremme en tæt, lav bebyggelse i stedet for alt for spredt parcelhusbebyggelse.

Mange har forsøgt i den offentlige debat, der har været ført på grundlag af landsplanredegørelsen, at hænge socialdemokratiet ud som det parti, der vil ødelægge de små, hyggelige landsbyer for at centralisere samfundet mest muligt. Jeg mener virkelig, at det er en helt urimelig beskyldning. Vi har faktisk i

handling gjort meget for at støtte de små byer, der har været i modvind på grund af den almindelige økonomiske og sociale udvikling.

Vi har været med til at lave en skolelov, der decentraliserer beslutningerne om nedlæggelse af skoler, og som har givet de små byer chance for at beholde skoler, som ellers ville være blevet nedlagt, også i venstrestyrede kommuner.

Vi har haft en kommission til at se på forsamlingshusenes problemer, fordi vi var bange for, at udviklingen ville bevirke, at forsamlingshusene forsvandt, hvilket kulturpolitisk ville være et stort tab. Kulturministeriet har i øvrigt givet støtte til Landsforeningen af Landsbysamfunds lille bog: »Herfra hvor vi bor«. Det er selvfølgelig ikke i sig selv noget stort, men viser alligevel ligesom forsamlingshuskommissionen, at man i kulturministeriet er klar over de kulturelle værdier, der ofte er i et landsbyfællesskab.

Jeg synes i øvrigt, at man har kunnet mærke en glædelig tendens til en større kulturel aktivitet i de små byer. Det viser for mig, at venstres meget pessimistiske opfattelse af landsbyernes stilling ikke på alle områder er velbegrunderet. Socialdemokratiet finder det vigtigt at støtte lokale kulturaktiviteter, der kan støtte de små landsbysamfund.

Vi har endvidere i socialdemokratiet arbejdet hårdt for at skabe muligheder for kollektiv trafik i områder, hvor der ellers ikke ville være kollektiv trafik. Nogle af de partier, der har angrebet landsplanredegørelsen, viste i øvrigt ikke lige stor forståelse for dette problem, da vi drøftede det her i folketinget. Vi håber og tror, at de amtslige trafikselskaber i samarbejde med kommunernes skole- og sygekørsel kan være med til at styrke de små byer gennem et øget kollektivt trafiktilbud. Vi har endvidere fået nedsat en landsbykommission netop for at belyse de problemer, forespørgslen i dag drejer sig om.

Vi føler således ikke, at vi svigter de små byer. Vi ser imidlertid den kendsgerning i øjnene, at befolkningsudviklingen er så beskeden, at ikke alle byer kan påregne vækst. Vi finder det vigtigt, at væksten kommer de byer til gode, hvor skolen eller den sidste butik kan være afhængig af væksten.

Man kan somme tider, når man hører debatten om landsbyerne, få det indtryk, at der ville være en vældig vækst og vækst til alle, bare der ikke blev lagt forhindringer i vejen